

אבות תקנום

תמצית סוגיות ה"דף היומי"

מתוך "דרך ישרה" מסכת סנהדרין

דפים צ' - צ"ז, פרשת נח תשע"ח

דרך ישרה תמצית הדף

פרק עשירי - חלק

דף צ

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ואלו שאין להם חלק לעוה"ב 1. האומר אין תחיית המתים מן התורה, משום מדה כנגד מדה. 2. האומר אין תורה מן השמים. 3. אפיקורוס. 4. לר"ע אף הקורא בספרים החיצונים של המינים. 5. הרוקק על המכה ואומר פסוק. 6. לאבא שאול אף ההוגה את השם באותיותיו, בגבולין ובלשון עגה. 7. שלשה מלכים, ירבעם ואחאב ובמנשה פליגי. 8. ארבע הדיוטות, בלעם דואג אחיתופל וגיחזי. נוספים, בדף צט אות ג העבירות הנלמדים מהפסוק הכרת תכרת (10) ובדף קח אות א, הדורות שאין להם חלק לעוה"ב (8)

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, ואלו שאין להם חלק לעוה"ב 1. האומר אין תחיית המתים מן התורה, משום מדה כנגד מדה. 2. האומר אין תורה מן השמים. 3. אפיקורוס. 4. לר"ע אף הקורא בספרים החיצונים של המינים. 5. הרוקק על המכה ואומר פסוק. 6. לאבא שאול אף ההוגה את השם באותיותיו, בגבולין ובלשון עגה. 7. שלשה מלכים, ירבעם ואחאב ובמנשה פליגי. 8. ארבע הדיוטות, בלעם דואג אחיתופל וגיחזי. נוספים, בדף צט אות ג העבירות הנלמדים מהפסוק הכרת תכרת (10) ובדף קח אות א, הדורות שאין להם חלק לעוה"ב (8)

דיני נתינת תרומה לכהן חבר ולא לע"ה 1. ונתתם לאהרן, כמו אהרן שהוא חבר. 2. וכן נאמר לתת מנת הכהנים למען יחזקו בתורת ה'. 3. הנותן תרומה לע"ה כאילו נותנה לפני הארי שספק דורס, כך ע"ה ספק אוכלו בטומאה. 4. וכן גורם לו מיתה, שנאמר ומתו בו כי יחללוהו. 5. ואף משיאו עוון אשמה. מנין לתחיית המתים והוכחות מהתורה 1. ונתתם תרומת ה' לאהרן הכהן. 2. ההוכחה מהתורה, הנך שוכב עם אבותיך וקם, ודחו המינים דלמא קאמר וקם וזנה, ועכ"פ יש הוכיח מזה שה' יודע את העתיד. 3. מהנביאים, יחיו מתוך הקיצו ורננו שוכני עפר, ודחו דלמא במתים שהחיה יחזקאל. 4. מהכתובים דובב שפתי ישנים, ודחי דלמא רק ריחוש השפתיים. 5. אשר נשבע ה' לאבותיכם לתת להם. 6. ואתם הדבקים בה' חיים לעוה"ב כמו היום. 6. הכרת תכרת הנפש היא עוונה בה. 7. ויציצו מעיר כעשב הארץ, וכן עומדים בלבושיהן בק"ו מחיטה שנקברת ערומה ויוצאה בכמה לבושים. 8. דף צא. אני אמית ואחיה את אותו, אחד כמו מחצתי ואני ארפא. 9. אז ישיר משה, לעת"ל. 10. וכן אז יבנה יהושע מזבח לה', וגבי שלמה אז יבנה במה, מעלה עליו הכתוב כאילו בנה. 11. עוד יהללך סלה, וכן האומר שירה בעוה"ז זוכה לאמרה לעוה"ב. 12. קול צופיך נשאו קול יחדיו ירננו, וכן מכאן שעתידין כל הנביאים לומר שירה בקול אחד. 13. דף צב.

ומרוה גם הוא יורא, שהמלמד תורה בעוה"ז זוכה ומלמדה לעוה"ב. 14. יחי ראובן בעוה"ז ואל ימות לעוה"ב. 15. ורבים מישני אדמת עפר יקיצו. 16. ואתה לך לקץ ותנוח ותעמוד לגורלך לקץ הימין. 17. כי מרחמם ינהגם, שפרנס שמנהיג את הציבור בנחת ינהיגם גם לעוה"ב. 18. שאול ועוצר רחם, שהשאול מכניס ומוציא בק"ו מהרחם שמכניסין לשם בחשאי ומוציאין ממנו בקולי קולות.

פרק צא

הזכחות לתחיית המתים 1. כיצד עפר יכול לחיות, אם ה' יוצר מש"ז שהיא כמים, כ"ש מן הטיט. 2. כלי זכוכית שעמלן ברוח בשר ודם אם נשברו יש להם תקנה, ק"ו בשר ודם שברוחו של הקב"ה. 3. כמו שה' ברא את העולם מתהו ובהו, ודאי שלאחר שנברא העולם יכול להחיות את המתים. 4. עכבר שחציו בשר וחציו אדמה נעשה למחרת כולו בשר. 5. הר מתמלא חלזונות בתוך יום אחד. 6. מזה שנולדים כאלו שלא היו כלל, כ"ש שיחזור ויחיה מי שכבר חי.

דיון גביהא בן פסיסא בפני אלכסנדרוס מוקדון 1. הכנענים על ארץ כנען, אמר כנען עבד עבדים לאחיו ונכסיו לרבו ואף צריכים לעבדנו. 2. מצרים על מה שהשאילום ביציאת מצרים אמר ששעבדו אותנו ששים ריבוא במשך ארבע מאות ושלשים שנה. 3. בני ישמעאל וקטורה כירשי אברהם, ואמר שנתן להם מתנות ושלחם מעל יצחק.

דברי אנטונינוס ורבי 1. גוף ונשמה יכולים לפטור עצמם מהדין, כיון שכל אחד בנפרד לא יכול לחטוא וכמשל החגר והסומא, וה' מחברם ודנם כאחד. 2. השמש שוקעת במערב לתת שלום ליוצרה, ולא שוקעת באמצע הרקיע משום פועלים ועוברי דרכים שידעו שהיום עומד להסתיים. 3. שעת נתינת הנשמה באדם, לרבי משעת יצירה, ולאנטונינוס משעת פקידה משום שא"א לבשר שלא יסרית. 4. שעת שליטת יצה"ר באדם, לרבי משעת יצירה, ולאנטונינוס משעת יציאה דאל"כ יבעט באמו לצאת וכן נאמר לפתח חטאת רובץ.

יישוב סתירות הפסוקים 1. בס עור ופסח שעומדין בתחה"מ במומן, אז ידלג כאיל פסח שאח"כ יתרפאו. 2. בלע המות לנצח בישראל, והנער בן מאה שנה ימות בגויים שנאמר שיהיו אכריכם וכורמיכם. 3. וחפרה הלבנה ובושה החמה וכתוב והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים, ומתרצינן דחפרה לעוה"ב או במחנה שכינה. 4. אני אמית ואחיה, ואח"כ את מה שמחצתי אני ארפא.

פרק צב

השמועות בלימוד תורה 1. המונע הלכה מפי תלמיד, כאילו גזלו מנחלת אבותיו שנאמר מורשה. 2. עונשו, שאפילו עוברין שבמעיי אמו מקללים אותו, או שמנקבים אותו ככברה. 3. אם למד זוכה לברכות כיוסף המשביר. 4. המלמד תורה בעוה"ז, זוכה ומלמדה לעוה"ב.

שמועות רבי אלעזר 1. פרנס שמנהיג את הציבור בנחת, זוכה ומנהיגם לעוה"ב. 2. גדולה דיעה שנתנה בין שתי אותיות. 3. וכן מקדש, ואמרינן דה"ג גדולה נקמה למילתה. 4. מי שיש בו דיעה כאילו נבנה ביהמ"ק בימיו, שדיעה ומקדש נכתבו בין שתי שמות. 5. אדם שיש בו דיעה, סופו מתעשר. 6. אדם שאין בו דיעה, אסור לרחם עליו. 7. הנותן פת למי שאין בו דיעה, יסורין באין עליו. 8. מי שאין בו דיעה, סופו גולה. 9. בית שאין נשמעין בו ד"ת בלילה, אש אוכלתו. 10. כל מי שאינו מהנה ת"ח מנכסיו, אינו רואה סימן ברכה לעולם. 11. וכן מי שאינו משייר פת על שלחנו, אבל אם משייר פתיתים ושלמה כאילו עובד ע"ז ששמה גד. 12. המחליף בדיבורו כאילו עובד ע"ז. 13. כל המסתכל בערוה קשתו ננערת. 14. הוי עניו ותחיה.

הצדיקים בזמן תחיית המתים 1. לא חוזרים לעפרן שנאמר קדוש יאמר לו, ואין ללמוד ממתי יחזקאל דסבר כמ"ד משל היה. 2. בזמן שה' מחדש את עולמו, ישוטו על פני המים כנשרים. 3. לא יהיה להם צער לעופף, שנאמר וקוי ה' יחליפו כח.

המתים שהחיה יחזקאל, פליגי האם משל היה או שהיה וחיו רק לומר שירה או אף הולידו בנים. והמתים הללו הם 1. בני אפרים שמנו לקץ וטעו. 2. בנ"א שכפרו בתחיית המתים. 3. בנ"א שאין בהם לחלוחית של

מצוה. 4. שצייירו על כל ההיכל שקצים ורמשים, ויליף מגז"ש סביב. 5. המתים שהרג נבוכדנצר בבקעת דורא, והרגם כיון שבגלל יופים שפעו הכשדיות זיבות. הניסים שנעשו ביום שהושלכו חנניה מישאל ועזריה לכבשן האש 1. צף הכבשן למעלה. 2. נפרץ הכבשן. 3. הומק סורו, שנשפלה גאות נבוכדנצר. 4. נהפך הצלם על פניו. 5. נשרפו ארבע מלכויות מתוך שמונה שסייעו להשליכם לאש, מזה שנחסרו ארבע. 6. יחזקאל החיה את המתים בבקעת דורא.

סוגית דניאל חנניה מישאל ועזריה 1. אפילו בשעת הסכנה אין לאדם לשנות את בגדיו, מזה שנכנסו לאש בבגדי תפארתם. 2. גדולים צדיקים יותר ממלאכי השרת שהמלאך נמנה רביעי. 3. כשיצאו מהכבשן, כל אוה"ע טפחו לישראל על פניהם ואמרו יש לכם אלוך כזה ואתם משתחווים לצלם, ועמ"י אמרו לך ה' הצדקה. 4. אמרתי אעלה בתמר, ועלה בידי רק סנסן אחד של חמו"ע. 5. חזון הסוסים של זכריה, שה' רצה להפוך את העולם לדם ולילה, וכאשר ראה את חמו"ע נתקררה דעתו, שהצדיקים משולים כהדסים ומזה שנהיו הסוסים לבנים ש"מ דמעלי לחלמא. 6. חנניה מישאל ועזריה מתו בעין הרע או ברוק שרקקו הגויים על ישראל, ולחכמים עלו לא"י ונישאו. 7. אנשי המופת שהיו עם יהושע כה"ג הם חמו"ע. 8. דניאל לא היה במקום הצלם, שהלך לכרות נהר, או להביא לבבל מאכל בהמה או חזירים קטנים. 9. הסיבה שדניאל לא הושלך לכבשן האש, ה' לא רצה שיאמרו שחמו"ע ניצלו בזכותו, דניאל פחד שישרף כיון שנבוכדנצר השתחוה לו, ונבוכדנצר לא רצה שיאמרו ששרף את אלוהיו. 10. דניאל וחמו"ע התברכו בשש ברכות, שנאמר אשר אין בהם כל מום וכו' כדלקמן. 11. לא היה בהם כל מום, שלא הוצרכו אפילו להקזת דם. 12. מפני אימת מלכות היו אונסים את עצמן משחוק שיחה שינה ונקביהם. 13. דניאל היה מבני יהודה, ופליגי אי גם חמו"ע היו מיהודה. 14. שם עולם אשר לא יכרת, שספר דניאל נקרא על שמו, אבל נחמיה לא זכה לכך משום שהחזיק טובה לעצמו או שסיפר בגנותן של הפחות הראשונים שאף דניאל בכללם. 15. במראה דניאל הוא היה גדול מחגי זכריה ומלאכי בכך שראה, והם עדיפי ממנו שהיו נביאים ורק הרגישו ונחרדו.

המעשה באחאב וצדקיה נביאי השקר ויהושע כה"ג 1. העונש על ניאופיהם היה שנבוכדנצר שרפם באש עד שנעשו כקליות. 2. אחאב אמר לבתו של נבוכדנצר שה' אמר שתשמע לצדקיהו, וכן צדקיהו על אחאב. 3. נבוכדנצר שמע זאת מבתו ואמר להם שיבדוק אותם בכבשן האש אם הם נביאי אמת כמו חמו"ע. 4. אמרו שרוצים להיות שלש, ובחרו את יהושע כה"ג, הם נשרפו כקליות ובגדיו של יהושע כה"ג נחרכו. 5. יהושע כה"ג אמר לנבוכדנצר שהאש חרכה את בגדיו כיוון שהיה יחיד וכן היו רשעים עמו ונתנה רשות לאש. 6. הטעם שנענש, כיון שבניו נשאו נשים שאינם הגונות לכהונה ולא מיחה בהם.

בועז נתן לרות שש גרעיני שעורים, לרמו שיצאו מהם ששה בנים שכ"א יתברך בששה ברכות: דניאל חנניה מישאל ועזריה כדלעיל שנאמר אשר אין בהם מום וכו', משיח שנאמר ונחה עליו רוח ה' וכו', ודוד שנאמר עליו 1. יודע נגן, שיודע לשאול. 2. גבור חיל, שיודע להשיב. 3. איש מלחמה, לישא וליתן במלחמתה של תורה. 4. נבון דבר, שמבין דבר מתוך דבר. 5. איש תאר, שמראה פנים בהלכה. 6. וה' עמו, שהלכה כמותו בכל מקום. ומחמת זה קינא שאול בדוד, שאף שאול לא זכה לזה שנאמר בשאול בכל אשר יפנה ירשיע. פליגי האם סריסים שנאמר על דניאל וחמו"ע היינו שנסתרסו ממש מלהוליד או משום שנסתרסה ע"ז בימיהם 1. לא היה בהם חבלה כשיצאו מהאש, קאי על חבלה מחמת האש, וכן ריח אש לא היה בהם. 2. כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו, איירי על שנסתרסה ע"ז בימיהם, דלא איירי בגנות הצדיקים. 3. ונתתי להם יד ושם טוב מבנים ומבנות, מבנים שהיו להם מקודם ומתו.

מי שנבעת מחמת שמזלו מרגיש, תקנתו 1. ידלג ממקומו ארבע אמות. 2. יקרא ק"ש. 3. אם הוא במקום הטינופת יאמר את הלחש עיזי דבי טבחי שמינא מינאי.

סוגית חזקיהו ומלחמת סנחריב 1. לסרמה המשרה מ"ם סתומה באמצע התיבה, כיון שה' בקש לעשות את

חזקיהו משיח ואת סנחריב גוג ומגוג, ונסתתם משום שחזקיהו לא אמר שירה על כל הנסים שקרו לו. 2. הארץ אמרה שתאמר שירה וכן בקש שר העולם, והנביא אמר אוי לי. 3. בגד בוגדים בגדו, שהמשיח יבא אחר שיבואו בזווי ובזווי דבזווי. 4. גנאי לחזקיהו שלא אמר שירה עד שהארץ אמרה, וכן היה גנאי באמירת ברוך ה' על ידי יתרו ולא ע"י משה וששים רבוא ישראל. 5. במשמניו, שהיו שמונה שמות לחזקיהו: פלא יועץ אל גבור אבי עד שר שלום. 6. נקרא שמו שמו חזקיהו על שה' חזקו או שחזק את ישראל. 7. חזקיהו נפרע מסנחריב שאף לו היו שמונה שמות: פול, תגלת פלאסר, תגלת פלסר, תגלת פלנסר, שלמנאסר, סרגון, אנספר רבא ויקרא. 8. סנחריב נקרא כן משום שסיחתו ריב, או שסח וניחר חירופין כלפי מעלה. 9. סנחריב זכה שיקרא רבא ויקרא משום שלא סיפר בגנות א"י, אבל עמ"י כשגלו דברו בגנות הארץ. 10. אמר שיקח את ישראל לארץ כארצכם, פליגי אי בכך היה פקח שלא אמר יותר מארצכם, או טפש שהיו אומרים לו א"כ מדוע שנעזוב. 11. הגלה את עשרת השבטים לאפריקי או הרי סלוג. 12. נאמר שחיילותיו נשרפו תחת כבודם, לר"י גופן שתחת בגדיהם נשרף, ולר"א נשרפה הנשמה שתחת הגוף כבני אהרן. 13. ה' נפרע מפרעה בעצמו כיון שחירף בעצמו, ומסנחריב ע"י שליח כיון שחירף ע"י שליח. 14. סנחריב רצה להחריב קודם דירה של מטה שנאמר מלון קיצו, ואח"כ דירה של מעלה וזהו מרום קיצו. 15. ה' אמר אלי עלה, שסנחריב שמע את הנבואה יען מאס העם הזה את מי השילוח שזו מלכות בית דוד ורצו את בן רמליהו, לכן יבאו מי הנהר העצומים וזהו סנחריב שישטוף אף את יהודה. 16. למרות זאת סנחריב נענש, מכיון שכאשר בא לירושלים א"ל הנביא שמלכות יהודה הם עם עייף בתורה לכן לא ימסרו בידו. 17. דרך הים, שראויים לנס כעוברי הים והירדן, וסנחריב יענש שיעשה חרפה כמו גלל. 18. מארת ה' בבית רשע, פקח שאכל ארבעים סאה גוזלות בקנוח סעודה, וצדקיהו אכל בסעודתו ליטרא ירק. 19. אחר הדברים והאמת האלה, שה' קפץ ונשבע שנסחריב יבא כדי שיפול על הרי יהודה, דאם לא שהיה נשבע לא היה חזקיהו מסכים לכך. 20. נחבל עולו של סנחריב מפני שמנו של חזקיהו שדלק בבימ"ד. 21. חזקיהו נעץ חרב בבימ"ד ואמר שמי שלא עוסק בתורה ידקר, ובזמנו כולם היו בקיאים בהלכות טומאה וטהרה ולא היו עמי הארץ. 22. אפילו שאלף גפנים היו יקרים ושווים אלף כסף, הניחום לאיבוד ועסקו בתורה. 23. בזו את שלל סנחריב כחסיל, והותר אף שהיה מעורב בו ממוץ עשרת השבטים, שממונס נטהר בידו כמקוה. 24. באותו היום סנחריב נסע עשר מסעות, כדלקמן. 25. דף צה. חשבון מאה שמונים אלף, שסנחריב בא עם: מ"ה אלף בני מלכים בקרונות זהב עם מלכות זונות, שמונים אלף גבורים לבושי שריון, ששים אלף אחוזי חרב, והשאר פרשים. וכן באו על אברהם וכן עתידים לבא עם גוג ומגוג. 25. אורך מחנהו ארבע מאות פרסאות, רוחב צואר סוסיו ארבעים פרסאות, ואנשי מחנהו מאתים ששים רבוא חסר חד, ובעי מהו אותו חד. 27. כשבאו לעבור בירדן, הראשונים עברו בשחיה, האמצעים בקומה זקופה, והאחרונים העלו עפר ברגליהם והוצרכו להבאת להם מים ממקום אחר. 28. קפ"ה אלף היו רק ראשי הגייסות, שנאמר במשמניו רוזן, וכן ויכחד כל גבור חיל ונגיד ושר במחנה. 29. פליגי כמה הכם: יד, אצבע, מגל, בישול פירות, חוטם, כפיים, אזנים. כדלקמן. 30. פליגי כמה נשתיירו מהן: עשרה, תשעה, י"ד, או חמשה והם סנחריב ושני בניו ונבכודנצר ונבזראדן. 31. ה' נדמה לסנחריב כזקן וא"ל שבכדי שלא יכירוהו שיגלח את ראשו, וכן נשרף זקנו. 32. סנחריב מצא דף מתיבת נח וזהו נסרוך אלוהיו, ואמר שאם יצליח יקריב לו את שני בניו והם הרגוהו. 33. סנחריב התגבר עד דן מפני הע"ז שבדן, וכן אברהם אבינו בדן תשש כחו.

המסעות שנסע סנחריב, ודרשת הפסוקים 1. בא על עית. 2. מגרון. 3. מכמש. 4. עברו. 5. מעברה. 6. גבע מלון. 7. רמה. 8. גבעת שאול. 9. מדמנה. 10. גבים. 11. דרשות שאר הפסוקים: צהלי קולך בת גלים, בת האבות שעשו מצוות כגלי הים. 12. הקשיבי לישה, אל תתיראי מסנחריב אלא מנבוכדנצר שנמשל לאריה. 13. עניה ענתות, עתיד ירמיהו מענתות להתנבא עליך. 14. עוד היום בנוב לעמוד, שעד אז נשאר מעוזן נוב עיר הכהנים, לכן רק באותו היום עוד יכל לכבוש את ירושלים כדברי הכלדים. 15. ינופף ידו הר בת ציון, כשראה את גודלה של ירושלים אמר שמחר יכבשנה בקלות, ובלילה כולם נעשו פגרים מתים.

מעשה דוד ואבישי עם ירבעם. 1. וישבי בנוב, ה' אמר לדוד שמחמתו: נהרגה נוב, נטרד דואג האדומי, ונהרגו שאול ושלשת בניו. 2. דוד אמר לה' שמעדיף שיפול ביד האויב ולא יכלה זרעו. 3. השטן נדמה לדוד כצבי, ודוד נמשך אחריו עד פלשתים, וראהו ישבי אחי גלית ותפסו. 4. ישבי הכניעו תחת בית הברד וישב עליו, נעשה נס לדוד ונתרכבה הארץ שתחתיו. 5. אבישי בן צרויה ראה דם בעריבה שרחץ בה או שיונה הצטערה לידו, והבין שכנסת ישראל בצער וחיפש את דוד ולא מצאו. 6. שאל בבימ"ד האם מותר בשעת הסכנה מותר לרכב על סוסו של המלך, וא"ל דשרי. 7. אבישי רכב על פרדת דוד וקפצה לו הארץ, וכן קפצה הארץ לאליעזר עבד אברהם וליעקב אבינו. 8. בדרך ראה את ערפה, והשליכה עליו את פלכה להרגו, ואבישי זרקו בראשה והרגה. 9. כאשר ישבי ראה את אבישי, נטל את דוד וזרקו למעלה ונעץ את הרומח בכדי שדוד ידקר. 10. אבישי אמר שם והעמיד את דוד באויר, ודוד לא אמר כיון שאין חבוש מתיר עצמו מבית האסורין. 11. אבישי אמר לדוד שעדיף לו לבקש שיכלה זרעו, ועזרו בתפילה שינצל. 12. ישבי רדף אחריהם, והכניעוהו כשאמרו לו שאמו בקברה. 13. זרע דוד כמעט כלה ע"י עתליה אם אחזיהו, ומה שיואש נותר לדוד היה בזכות שנותר אביתר שנותר לאחימלך.

כיצד הכה המלאך הכה את המלאך את חיל סנחריב. 1. ביד, שנאמר היד הגדולה. 2. באצבע, באצבע אלוקים. 3. במגלו השחווה של גבריא"ל. 4. גבריא"ל נזקק להם בזמן שיצא לבשל את הפירות. 5. בחוטמן נשף. 6. כפיים ספק להם. 7. השמיע באזנם שירה מפי החיות.

סוגיית נבוכדנצר ונבזראדן. 1. נבוכדנצר נמשל לאריה, והנביא אמר לישראל שלא יראו מסנחריב אלא מליש. שיש ששה שמות לאריה: ארי כפיר לביא ליש שחל שחץ. 2. נבוכדנצר היה אחד מהנותרים מחיל סנחריב, מזה שהכיר את גבריא"ל בכבשן האש. 3. כשנתרפא חזקוהו התארך היום בעשר שעות, ומרוודך בלאדן שלח ספרים לחזקוהו ובהם איחר את שם ה', ונבוכדנצר שהיה סופרו רץ ארבע פסיעות והחזירו להקדים את שם ה'. מזה ילפינן ק"ו לשכר האבות, ומשמיעין זאת לבני ע"ה. 4. בן יכבד אב, מרוודך בלאדן שאביו נעשה דומה לכלב, ועבד אדוניו זה נבזראדן שדימה שנבוכדנצר לידו בירושלים מחמת אימה יתירה או שהיתה דמות דיוקנו חקוקה במרכבתו. 5. נבזראדן הביא פטישי ברזל משאוי שלש מאות פרדות, וכולם נבלעו בשער אחד של ירושלים. 6. נבזראדן פחד ורוצה לחזור, ובת קול אמרה לו שבא זמנו של ביהמ"ק להחרב, והכה בקת הפטיש ונפתח. 7. כשנכנס לביהמ"ק גבה ההיכל ודרכו בו מהשמים. 8. זחה דעתו של נבזראדן, אמרה לו בת קול שהרג עם הרוג, שרף היכל שרוף, וטחן קמח טחון. 9. ראה את דם זכריה רותת, וא"ל שזהו נביא שהרגוהו על שהוכיחן שביהמ"ק יחרב. 10. נבזראדן הרג על דמו של זכריה רבנן, תינוקות של בית רבן, פרחי כהונה ולא נח עד שהרג תשעים וארבע רבוא, ואמר לדם טובים שבהם איבדתים ומיד שקט. 11. מזה הרהר תשובה בלבו וברח, שלח צוואה לביתו והתגייר.

הקשר המאוחר בין הצוררים לעם ישראל. 1. נעמן, גר תושב. 2. נבזראדן, גר צדק. 3. מבני בניו של סיסרא למדו תורה בירושלים. 4. מבני בניו של סנחריב לימדו תורה ברבים. 5. ושל המן בבני ברק. 6. ה' רצה שיכנסו גם מבני בניו של נבוכדנצר ומלאכי השרת עכבו. וזהו רפינו את בבל ולא נרפתה, או דקאי על דקלי בבל המרים.

כיצד שלחו עמוז ומואב לנבוכדנצר שיבא על ירושלים ודברי נבוכדנצר. 1. אמר שמפחד שה' יעשה עמו כמו בראשונים, א"ל אין האיש בביתו וזה הקב"ה. 2. א"ל שנמצא קרוב, ואמרו הלך בדרך למרחוק. 3. א"ל שיש צדיקים שיבקשו רחמים שיחזור, אמרו צרור הכסף לקח בידו וזה הצדיקים. 4. א"ל שהרשעים יחזרו בתשובה, אמרו כבר קבע להם זמן שנאמר ליום הכסא יבוא. 5. א"ל שיש חורף גשמים ושלגים, אמרו שיעבור בתחתית ההרים. 6. שאלם היכן ישהה, אמרו לו שמערות הקבורה שלהם מעולים מפלטידין שלך, וזו הנבואה שיוציאום מקבריהם.

השמועות בסימנים לביאת המשיח 1. רבי יוחנן קאמר שיבא בר נפלי בדור שת"ח מתמעטים, והשאר עיניהם כלות ביגון, וצרות רבות וגזירות קשות מתחדשות ורודפות. 2. בשבוע שיבא, לפי השנים: והמטרת על עיר אחת, חצי רעב, רעב גדול, שובע ואינו שובע, שובע גדול, קולות, מלחמות, ובמוצאי אותה השביעית בן דוד בא. 3. מראה הדור לפי רבי יהודה: בית ועד יהיה לזנות, הגליל יחרב, הגבלן ישתומם, אנשי הגבול יסתובבו ולא יחוננו, חכמת סופרים תסרח, יראי חטא ימאסו, והאמת נעדרת שנעשית עדרים והולכת לה. 4. מראה הדור לפי רבי נהוראי: נערים ילבינו פני זקנים, זקנים יעמדו לפני נערים, בת קמה באמה, כלה בחמותה, פני הדור כפני הכלב, ואין הבן מתביש מאביו. 5. לר"נ העזות תרבה, היוקר יתעוות, הגפן תתן פריה והיין ביוקר, כל המלכות תהפך למינות, ואין תוכחה. 6. ואפס עצור ועזוב, מתי שכביכול אין עוזר וסומך לישראל: שירבו המסורות, יתמעטו התלמידים, תכלה פרוטה מהכיס, יתיאשו מהגאולה. והגאולה תבא בהיסח הדעת, וכן באים מציאה ועקרב.

שנות העולם 1. לרב קטינא ששת אלפים שנה, אלפיים תהו אלפיים תורה ואלפיים ימות המשיח ויצאו מהם בעוונותינו, ובאלף השביעי העולם יחרב ויתחדש. 2. פ"ה יובלות, וביובל האחרון בתחילתו או בסופו יבא המשיח, או שאז יש לחכות שיבא המשיח. 3. נכתב במגילה שנמצאה בין גנוזי רומי, שלאחר ד' אלפים שכ"א שנים העולם יכלה במלחמות תנינים וגוג ומגוג, והשאר ימות המשיח. 4. ה' יחדש את עולמו לאחר חמשת אלפים שנה. 5. לרבותינו אחר אלף ארבע מאות שנה מהחורבן, שנאמר עידן עידנין ופלג עידן וכל עידן ארבע מאות שנה. 6. לר' שמלאי אלף ארבע מאות ועשר, ויליף מדמעות שליש ת"ע כפול שלש. 7. לר"ע אחר שתהא מלכות קטנה לישראל ה' ירעיש. 8. למסקנא אם יתמהמה חכה לו, ומקרא זה נוקב ויורד עד תהום.

שאלות לחזרה ושינון

פרק יא - חלק

277 זצ

משנה - כל ישראל יש להם חלק לעוה"ב

א. אלו שאין להם חלק לעולם הבא (8)

האומר אין תחיית המתים מן התורה - ונתתם תרומת ה' לאהרן הכהן

ב. דיני נתנית תרומה לכהן שהוא חבר ולא לעם

הארץ, ועווננו (5)

האומר אין תחיית המתים מן התורה

ג. ההוכחות מהתורה לתחיית המתים, ומה שרצו

לדחות (18)

277 זצ

האומר אין תחיית המתים מן התורה

א. הוכחות וראיות שיחיו המתים (6)

ההוכחות לתחיית המתים - ראיית גביהא בן פסיסא - אלכסנדרוס

ב. דיון גביהא בן פסיסא לפני אלכסנדרוס מוקדון עם

האומות שבאו לדון על עם ישראל (3)

תחיית המתים - דין הנשמה והגוף - אנטונינוס ורבי

ג. שמועות אנטונינוס ורבי (4)

תחיית המתים - האופן שיקומו המתים - הסתירות

ד. יישוב סתירות הפסוקים לגבי מה שיהיה לעתיד

לבא (4)

277 זצ

האומר אין תחיית המתים מן התורה - עוד יהללך סלה לעתיד לבא

- לימוד תורה

א. השמועות בלימוד תורה לתלמידים, העונש והשכר

(4)

תחיית המתים - עוד יהללך סלה לעתיד לבא - פרנס - רבי אלעזר

ב. שמועות רבי אלעזר בעניני עוה"ב דעת וע"ז (14)

תחיית המתים - הצדיקים

ג. מעלות הצדיקים בזמן תחיית המתים ומנין (3)

תחיית המתים - הצדיקים - חזרה לעפר - המתים שהחיה יחזקאל

ד. המחלוקת מה היה עם המתים שהחיה יחזקאל,

ומי היו מתים אלו (5)

המתים שהחיה יחזקאל - הניסים - חנניה מישאל ועזריה

ה. הניסים שנעשו ביום שהושלכו חנניה מישאל

ועזריה לכבשן האש (6)

277 זצ

האומר אין תחיית המתים מן התורה - המתים שהחיה יחזקאל

- חנניה מישאל ועזריה

א. סוגית חנניה מישאל ועזריה (15)

חנניה מישאל ועזריה - שריפה

ב. המעשה בשריפת נביאי השקר אחאב וצדקיהו עם

יהושע כהן גדול (6)

חנניה מישאל ועזריה

ג. בועז נתן לרות ששה גרעינים לרמז שיצאו מהם

ששה צדיקים שיתברכו כל אחד בששה ברכות, מי היו

הששה ובאילו ברכות נתברך דוד (6)

ד. המחלוקת מהו לשון סריסים שנאמר על דניאל

חנניה מישאל ועזריה, וביאור הפסוקים (3)

חנניה מישאל ועזריה - סריסים - שם עולם - גנות נחמיה - מראה

דניאל והבעתה

ה. תקנת מי שנבעת מחמת שמזלו מרגיש (3)

277 זצ

האומר אין תחיית המתים מן התורה ~ המתים שהחיה יחזקאל
 ~ חנניה מישאל ועזריה ~ רמזי בועז לרות ~ משיח ~ חזקיהו ~ סנחריב
 ~ נבוכדנצר ונבוזראדן
 א. סוגיית החורבן על ידי נבוכדנצר ונבוזראדן (11)
 ב. הקשר המאוחר שבין הצוררים לבין עם ישראל (6)
 ג. המשא ומתן שבין עמון ומואב לנבוכדנצר לשכנעו
 שיבא לכבוש את ירושלים (6)
 דף צז
 האומר אין תחיית המתים מן התורה ~ המתים שהחיה יחזקאל
 ~ חנניה מישאל ועזריה ~ רמזי בועז לרות ~ משיח
 א. הסימנים שיהיו לפני זמן ביאת המשיח (6)
 ב. מנין שנות העולם (8)

האומר אין תחיית המתים מן התורה ~ המתים שהחיה יחזקאל
 ~ חנניה מישאל ועזריה ~ רמזי בועז לרות ~ משיח ~ חזקיהו
 א. סוגיית חזקיהו ומלחמת סנחריב (33)
 משיח ~ חזקיהו ~ סנחריב
 ב. סדר המסעות שנסע סנחריב לירושלים, ודרשות
 הפסוקים (15)
 דף צח
 האומר אין תחיית המתים מן התורה ~ המתים שהחיה יחזקאל
 ~ חנניה מישאל ועזריה ~ רמזי בועז לרות ~ משיח ~ סנחריב
 ~ עיון נוב
 א. מעשה דוד ואבישי עם ישבי שהיה בעוון נוב (13)
 חזקיהו ~ סנחריב
 ב. כיצד המלאך הרג את חיל סנחריב (7)
 דף צט

הושלמה סדרת "דרך ישרה" על כל הש"ס! יצאו לאור בס"ד מסכתות:

מכות שבועות
 עבודה זרה הוריות
 מהודדין בפ"ך
 זבחים
 מנחות
 חולין
 בכורות עם הקדמות ומושגים
 ערכין-תמורה
 כריתות-מעילה
 נדה

יבמות
 כתובות
 נדרים
 נזיר סוטה
 גיטין
 קידושין - עם תורתך שעשועי,
 סימני הדרן, ותוספתא
 נבא קמא
 נבא מציעא
 נבא בתרא א-ב
 סנהדרין א-ב עם "יש סדר
 לגמרא" ותמצית כל המסכתא.

ברכות עם מהודדין בפ"ך.
 שבת מהדורה חדשה.
 עירובין
 פסחים
 שקלים ר"ה
 יומא
 סוכה
 ביצה תענית
 מגילה-פורים עם מדרש,
 תוספתא, ותמצית מחזיר יין לרמ"א
 מו"ק חגיגה

ניתן להשיג: בטל' 054-8479220, ת.ד. 5053 בני ברק, yesodot100@gmail.com מחיר: 5 ₪.

חיבורים נוספים מבית "דרך ישרה":

נשיח בחוקין 1270 מצוות לפי כל
 השיטות של מוני תרי"ג המצוות.
 בחקותין אשתעשע - על תרי"ג מצוות,
 לשיטת בה"ג ואזהרות ר"ש אבן גבירול.
 עתים לתורה - לוחות ללימוד יומי לכל
 יהודי, עם הרב מרדכי גנוט שליט"א.

שירת ישראל - סוגיות מסכת ב"ק.
 קיצור חרדים מנוקד ומסודר.
 קיצור אלשין רות
 קיצור אלשין אסתר
 קיצור אלשין איכה
 בקרוב בס"ד על שה"ש וקהלת.

באהבת תשגה תמיד - שיחות
 באהבת תורה ודרכי זכירתה מהגאון
 רבי בונים שרייבר שליט"א.
 איזוהי דרך ישרה - כיצד ללמוד
 לשנן ולזכור, עם הכנה למסכת מכות.
 הקדמות ומושגים - סדר קדשים,
 ובקרוב בס"ד על סדרי זרעים וטהרות.

|| ניתן להצטרף לקהל הקוראים,

ולקבל את העלון במייל
 לפרטים תגובות והערות:
yesodot100@gmail.com

~263~

המערכת